

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справа та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Олексій ЗОРЯ
“02” вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

факультет обліку та фінансів

Полтава
2024 – 2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Фінансовий ринок для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Мова викладання державна

Розробник: Бражник Людмила, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент
“02” вересня 2024 року

(Людмила БРАЖНИК)

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від “02” вересня 2024 року №1

Погоджено гарантом освітньої програми
Фінанси, банківська справа та страхування
“02” вересня 2024 року

(Олександр БЕЗКРОВНИЙ)

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

(Світлана ЗОРЯ)

протокол від “02” вересня 2024 року №1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова чи вибіркова</i>)	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 (072ФБССбд_2021)	3/4 (072ФБССбз_2021)
Семестр	7	6/7
Лекції (годин)	16	2*/4
Практичні / семінарські (годин)	24	0/6
Самостійна робота (годин)	80	0/108
у т. ч. індивідуальні завдання (<i>вказати форму</i>), (годин)	-	контрольна робота 50 год
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

* прочитано в 2023-2024 н.р.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати у майбутніх фахівців з фінансів знання суті та механізму функціонування фінансового ринку; закласти теоретичну та методологічну базу, яка необхідна для володіння практикою використання фінансових інструментів; сформувати теоретичні та практичні знання з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин; отримати знання щодо діяльності основних учасників фінансового ринку: інвесторів, емітентів та фінансових посередників; вивчити основні різновиди об'єктів фінансового ринку – фінансових інструментів та їх характеристик, а також оцінити їх інвестиційні властивості.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Гроші та кредит», «Економічна теорія», «Інвестування», «Страховання», «Фінанси», «Фінанси підприємств».

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- спеціальні (фахові, предметні):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР02	розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем
ПР05	володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем
ПР07	розуміти принципи ринкового регулювання діяльності в сфері фінансового ринку
	розуміти методи та інструменти державного регулювання діяльності в сфері фінансового ринку
ПР14	вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (практична робота). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці. Модель кругообороту доходів і продуктів з урахуванням участі всіх основних економічних суб'єктів фінансового ринку: домогосподарств, підприємств, держави, іноземного сектору. Попит і пропозиція на фінансовому ринку та фактори, що на них впливають. Фінансові інструменти та їх різновиди, класифікація фінансових інструментів. Функціональна та інституціональна структури фінансового ринку. Функції фінансового ринку.

Тема 2. Регулювання фінансового ринку. Законодавче регулювання та державне управління процесами на фінансовому ринку. Фінансове право як сукупність юридичних норм, що визначає права та обов'язки відносин, що виникають на фінансовому ринку. Наднаціональні органи регулювання фінансових ринків їх структура та функції. Рекомендації «Групи 30» – незалежних експертів з питань фінансового ринку. Резолюції Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO). Регулювання фондового ринку в країнах – учасницях Європейського Союзу. Регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою економікою. Зарубіжний досвід боротьби з ціновими маніпулюваннями на фінансових ринках. Законодавство з питань фінансового ринку у США та Великобританії.

Тема 3. Фінансові посередники. Поняття фінансового посередництва на фінансовому ринку та фінансової послуги. Різновиди фінансових інститутів та їх характеристика. Ринок фінансового посередництва як складова фінансового ринку. Фінансові послуги, що надаються фінансовими посередниками на фінансовому ринку: а) андерайтинг і приватне розміщення цінних паперів; б) агентські послуги; в) лізингові послуги; г) факторингові послуги; д) брокерська діяльність;

е) дилерська діяльність; є) безготівкові розрахунки платіжними картками. Перспективи розвитку ринку фінансового посередництва в Україні. Політика фінансових посередників на фінансовому ринку. Управління активами, зобов'язаннями і капіталом. Форфейтингові операції. Селенгова діяльність.

Тема 4. Ризик і ціна капіталу. Ціноутворення на фінансовому ринку, види і функції цін. Методи та специфіка ціноутворення на фінансовому ринку. Концепція зміни вартості грошей у часі та її врахування при оцінці інструментів фінансового ринку. Ризик фінансових інструментів та причини його виникнення. Методи визначення ризику фінансових інструментів. Дохід і ризик цінного паперу. Модель арбітражного ціноутворення.

Тема 5. Ринок капіталів. Ринок облігацій в структурі ринку капіталів: його економічна природа та структура. Економічна сутність інструментів ринку облігацій. Види облігацій. Визначення інвестиційних якостей фінансових інструментів ринку облігацій. Перспективи розвитку ринку державних муніципальних та облігацій підприємств в Україні. Ринок пайових цінних паперів як складова фондового ринку. Функції та структура ринку пайових капіталів. Інструменти ринку пайових капіталів та їх види. Акції та їх інвестиційні властивості. Історія виникнення пайових цінних паперів. Пайові цінні папери на міжнародному фінансовому ринку. Теоретичні засади дивідендної політики корпорацій. Випуск, реєстрація та розміщення акцій. Перспективи розвитку ринку пайових цінних паперів в Україні та їх вплив на активізацію інвестиційних процесів.

Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів. Економічна сутність похідних фінансових інструментів та їх класифікація. Види фінансових інструментів. Характеристика основних похідних фінансових інструментів. Оцінка вартості похідних цінних паперів. Історичні умови виникнення та генезис ринку строкових угод та їх інструментів на сучасному етапі. Інструменти хеджування. Механізм ідеального хеджування. Основні відмінності, переваги та недоліки різних груп фінансових деривативів. Інновації сучасного фінансового строкового ринку. Сутність і роль організаційно-оформлених ринків. Інформаційно-аналітичні системи.

Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок. Грошовий ринок як складова частина фінансового ринку, ринок високоліквідних короткострокових фінансових активів. Попит та пропозиція на грошовому ринку. Функції грошового ринку. Фінансові інструменти грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Обліковий ринок та його особливості. Фінансові інструменти облікового ринку та їх характеристика. Характеристика міжбанківського ринку. Операції на міжбанківському ринку. Розвиток грошового ринку в Україні. Операції відкритого ринку. Формування ресурсної бази банківськими установами. Класифікація банківських депозитів. Ломбардний кредит як інструмент грошового ринку.

Тема 8. Валютний ринок. Валютний ринок та його сутність і структура. Суб'єкти валютного ринку та їх класифікація. Валютні операції та їх групування. Класифікатор іноземних валют. Валютний курс. Види валютних курсів. Теорія паритету купівельної спроможності. Міжнародні розрахунки та їх форми. Функції валютного ринку. Визначення ефективності операцій пов'язаних, з конвертованістю валют. Сутність і роль валютного ринку. Операції банків на валютному ринку. Основні методи платежів і форми міжнародних розрахунків. Документарний акредитив і документарне інкасо як гарантії платежів. Валютний диллінг у банках.

Тема 9. Фондова біржа та біржові операції. Види фондових бірж. Біржові операції. Основи організації та роботи біржі. Біржовий ринок України. Учасники біржового ринку. Позабіржова торгівля цінними паперами в Україні. Індикатори фондового ринку: фондові індекси та рейтинги. Історія розвитку бірж та основи їх організації у країнах з розвинутими ринковими відносинами. Національна депозитарна система. Суть та роль біржових установ на ринку фінансових послуг. Функції розрахунково-клірингових установ. Характеристика головних фондових бірж світу.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 072 ФБССбд_2021				заочна форма 072 ФБССбз_2021			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	14	2	4	8	14	2		12
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	12	2	2	8	12			12
Тема 3. Фінансові посередники.	14	2	2	10	14		2	12
Тема 4. Ризик і ціна капіталу	12		2	10	12		2	10
Тема 5. Ринок капіталів	14	2	4	8	14	2	2	10
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів.	14	2	2	10	14			14
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.	14	2	2	10	14			14
Тема 8. Валютний ринок.	12	2	2	8	12			12
Тема 9. Фондова біржа та біржові операції.	14	2	4	8	14	2		12
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-			-	-			50
Усього годин	120	16	24	80	120	6	6	108

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма 072 ФБССбд_2021	заочна форма 072 ФБССбз_2021
	Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	4
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	2	-
Тема 3. Фінансові посередники.	2	2
Тема 4. Ризик і ціна капіталу	2	2
Тема 5. Ринок капіталів	4	2
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів.	2	-
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.	2	-
Тема 8. Валютний ринок.	2	
Тема 9. Фондова біржа та біржові операції.	4	
Разом	24	6

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма 072 ФБССбд_2021	заочна форма 072 ФБССбз_2021
	Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	8
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	8	12
Тема 3. Фінансові посередники.	10	12
Тема 4. Ризик і ціна капіталу	10	10
Тема 5. Ринок капіталів	8	10
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів.	10	14
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.	10	14
Тема 8. Валютний ринок.	8	12
Тема 9. Фондова біржа та біржові операції.	8	12
у т.ч. індивідуальні завдання: контрольна робота	-	50
Разом	80	108

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання здобувачем вищої освіти завдань самостійної роботи, в свою чергу для студентів заочної форми здобуття вищої освіти передбачено виконання контрольної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

для здобувачів вищої освіти денної форми (072ФБССбд_2021)

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	- контрольна робота; - самостійна робота: тестування; - екзамен.
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	- виконання практичної роботи; - контрольна робота; - самостійна робота: виконання завдань; - самостійна робота: тестування; - екзамен.
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	- виконання практичної роботи; - контрольна робота; - самостійна робота: виконання завдань; - самостійна робота: тестування; - екзамен.
ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	- контрольна робота; - самостійна робота: виконання завдань; - самостійна робота: реферат; - самостійна робота: тестування; - екзамен.

для здобувачів вищої освіти заочної форми (072ФБССбз_2021)

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	- опитування; - виконання завдань самостійної роботи: тестування; - виконання завдань самостійної роботи: контрольна робота; - екзамен.
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	- опитування; - виконання практичної роботи; - виконання завдань самостійної роботи: тестування; - виконання завдань самостійної роботи: контрольна робота; - екзамен.
ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	- опитування; - виконання практичної роботи; - виконання завдань самостійної роботи: тестування; - виконання завдань самостійної роботи: контрольна робота; - екзамен.
ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	- виконання завдань самостійної роботи: реферат; - виконання завдань самостійної роботи: тестування; - виконання завдань самостійної роботи: контрольна робота; - екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти денної форми (072ФБССбд_2021)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Ра 30
	Виконання практичної роботи	Самостійна робота			Контрольна робота	Екзамен	
		виконання завдань	тестування	реферат			
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	2	2	2				6
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.	2	2	2				6
Тема 3. Фінансові посередники.	2	2	2				6
Тема 4. Ризик і ціна капіталу.	2	2	2				6
Тема 5. Ринок капіталів.	2	2	2				6
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів.	2	2	2				6
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.	2	2	2				6
Тема 8. Валютний ринок.	2	2	2				6
Тема 9. Фондова біржа та біржові операції.	2	2	2				6
Підготовка реферату				9			9
Контрольна робота					17		17
Екзамен						20	20
Разом	18	18	18	9	17	20	100

для здобувачів вищої освіти заочної форми (072ФБССбз_2021)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання практичної роботи	Виконання завдань самостійної роботи (тестування)	Виконання завдань самостійної роботи (реферат)	Виконання завдань самостійної роботи (к/р)	Екзамен	
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.	5		2				7
Тема 2. Регулювання фінансового ринку.			2				2
Тема 3. Фінансові посередники.		6	2				8
Тема 4. Ризик і ціна капіталу.		6	2				8
Тема 5. Ринок капіталів.	5	6	2				13
Тема 6. Ринок похідних фінансових інструментів.			2				2
Тема 7. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.			2				2
Тема 8. Валютний ринок.			2				2
Тема 9. Фондова біржа та біржові операції.	5		2				7
Підготовка реферату				9			9
Виконання індивідуальних завдань (контр. робота)					20		20
Екзамен						20	20
Разом	15	18	18	9	20	20	100

Шкала та критерії оцінювання

для здобувачів вищої освіти денної форми (072ФБССбд_2021)
виконання практичних робіт

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	розрахунки практичної ситуації виконані без помилок сформовані висновки носять систематизований характер, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: виконання завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	розрахунки практичної ситуації виконані без помилок сформовані висновки носять систематизований характер, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
1 бал	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: тестування

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	у випадку забезпечення 80-100 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
1 бал	у випадку забезпечення 79-30 % правильних відповідей на поставлені питання, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
0 балів	У випадку правильних відповідей менше ніж 30 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

самостійна робота: реферат (один на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-9 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про високий рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
6-7 балів	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача, що свідчить про базовий рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
4-5 балів	у випадку захисту роботи зі не значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату, що свідчить про достатній рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
2-3 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату та неповному розкритті обраної теми, що свідчить про задовільний рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
1 бал	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що свідчить про мінімальний рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
0 балів	у випадку відсутності реферативної роботи, доповіді чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

контрольна робота

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичне питання
7 балів	за теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
5-6 балів	у випадку повного та нечіткого його розкриття, що свідчить про базовий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
3-4 бали	у випадку повного та неточностей його розкриття, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
2-3 бали	у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про задовільний рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
1 бал	у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про мінімальний рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
0 балів	випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу функціонування та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти
	завдання (2 шт.)
5 балів	у випадку повністю правильною методикою виконання, відсутності помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
4 бали	у випадку наявності помилок виконання чи недоліків у оформленні методики завдання, що свідчить про базовий рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
3 бали	у випадку наявності незначних помилок в методиці виконання завдання чи значної кількості помилок, що свідчить про достатній рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
2 бали	у випадку наявності кількох помилок у виконання завдання, що свідчить про деяке володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
1 бал	у випадку наявності суттєвих помилок у виконання завдання, що свідчить про задовільний рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
0 балів	у випадку відсутності рішення завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

екзамен

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичні питання (2 шт.)
5 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки,

	особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
4 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності певних неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
3 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про базовий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
2 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності багатьох недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність мінімальних знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем
1 бал	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем
0 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу функціонування фінансового ринку
	завдання (2 шт.)
5 балів	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень розуміння основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
4 бали	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, проте сформовані висновки з неточностями, що свідчить про знання основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
3 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про базові знання основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
2 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з методологічними помилками, висновки зроблені фрагментарно, що свідчить про наявність базового рівня знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
1 бал	розрахунки практичної ситуації виконані частково з методологічними помилками, що свідчить наявність елементарного рівня знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

для здобувачів вищої освіти заочної форми (072ФБССбз_2021)
опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
3-4 бали	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
1-2 бали	у випадку нечіткої відповіді з означеної теми та часткових неповних відповідей на додаткові питання по

Кількість балів	Критерії оцінювання
	темі, що свідчить про задовільний рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
0 балів	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання практичних робіт

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-6 балів	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
1-3 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (тестування)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	у випадку забезпечення 80-100 % правильних відповідей на тестові питання, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
1 бал	у випадку забезпечення 79-30 % правильних відповідей на поставлені питання, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
0 балів	у випадку правильних відповідей менше ніж 30 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання завдань самостійної роботи (реферат – один на семестр)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-9 балів	у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача, що свідчить про високий рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
6-7 балів	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача, що свідчить про базовий рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
4-5 балів	у випадку захисту роботи зі не значними недоліками в оформленні, не в повному обсязі змістовному розкритті теми, неповних відповідей на додаткові питання по темі реферату, що свідчить про достатній рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
2-3 бали	у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату та неповному розкриттю обраної теми, що свідчить про задовільний рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
1 бал	у випадку подання роботи з істотними недоліками в змісті, невідповідності роботі існуючим вимогам щодо оформлення, відсутності орієнтування доповідача в означеному питанні, що свідчить про мінімальний рівень вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
0 балів	у випадку відсутності реферативної роботи, доповіді чи повної невідповідності реферативної роботи, доповіді вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичне питання (2 шт.)
5 балів	за теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем

	систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
4 бали	у випадку повного та нечіткого його розкриття, що свідчить про базовий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
3 бали	у випадку повного та неточностей його розкриття, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
2 бали	у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про задовільний рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
1 бал	у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про мінімальний рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків та вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем
0 балів	випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти
	завдання (2 шт.)
5 балів	у випадку повністю правильною методикою виконання, відсутності помилок та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
4 бали	у випадку наявності помилок виконання чи недоліків у оформленні методики завдання, що свідчить про базовий рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
3 бали	у випадку наявності незначних помилок в методиці виконання завдання чи значної кількості помилок, що свідчить про достатній рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
2 бали	у випадку наявності кількох помилок у виконання завдання, що свідчить про деяке володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
1 бал	у випадку наявності суттєвих помилок у виконання завдання, що свідчить про задовільний рівень володіння методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків; розуміння принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів
0 балів	у випадку відсутності рішення завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

екзамен

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теоретичні питання (2 шт.)
5 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про достатній рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
4 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності певних неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень розуміння теоретичних основ та

	принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
3 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про базовий рівень розуміння теоретичних основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
2 бали	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності багатьох недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність мінімальних знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем
1 бал	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем
0 балів	здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та завдання (2 шт.)
5 балів	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень розуміння основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
4 бали	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, проте сформовані висновки з неточностями, що свідчить про знання основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
3 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з арифметичними помилками сформовані висновки носять не систематизований характер, що свідчить про базові знання основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
2 бали	розрахунки практичної ситуації виконані з методологічними помилками, висновки зроблені фрагментарно, що свідчить про наявність базового рівня знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
1 бал	розрахунки практичної ситуації виконані частково з методологічними помилками, що свідчить наявність елементарного рівня знань основ та принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем; принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів; володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, зокрема фінансових ринків
0 балів	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни

Засоби навчання: персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, проєкційний екран, проєктор, презентації, дошка аудиторна, електронні ресурси кафедри та ПДАУ, електронний репозитарій ПДАУ, наочні та роздаткові матеріали.

Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія фінансів, банківська справа та страхування (ауд. 425).

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою/силабусом, а виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу LMS Moodle. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

- щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichnadobrochesnist>.

- щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udemu, Campster тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

- щодо оскарження результатів оцінювання: порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегулюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Харків: «Діса плюс», 2020. 312 с.
2. Бражник Л.В. Фінансових ринок: навч. посіб. Полтава: ПДАУ, 2023. 130 с.
3. Слав'юк Н.Р., Глуценко С.В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 205 с.
4. Фінансовий ринок: навч. посіб. / за заг. ред. Арутюнян С.С. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2018. 484 с.
5. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.

Допоміжні

1. Бражник Л. В. Державний борг України: процес формування та методи управління. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. Вип. 4. С. 64-68. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/issue/view/49>.
2. Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Боргова проблема та економічна безпека країни. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26. С. 84-87. URL: <http://www.bses.in.ua/uk/26-2018>.

3. Бражник Л. В. Зовнішній державний борг України: тенденції та взаємозв'язок з економічним розвитком. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 1. С. 99-105. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1779/1661>.
4. Бражник Л.В., Дорошенко О.О. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/42-2020>.
5. Бражник Л.В. Інвестиційні процеси в економіці України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 140-146. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1839/1718>.
6. Бражник Л. В. Фондовий ринок України: стан, актуальні проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2024. № 5. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/3770/3805>.
7. Дроботя Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-15>.
8. Коваленко Ю. М., Коваль І. А., Близненко Є. О. Вплив моделі сектору фінансових корпорацій і ринку цінних паперів на інвестиційні процеси в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 2 (22). С. 98–118.
9. Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» / Бражник Л.В. Полтава: ПДАА, 2019. 94 с.
10. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського рівня заочної форми / Л.В. Бражник. Полтава, ПДАА, 2024. 28 с.
11. Навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» для здобувачів вищої освіти очної та заочної форм навчання / Бражник Л.В. Полтава: ПДАА, 2020. 115 с.
12. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Бізнес-порталу. URL: <http://bin.com.ua/cgi-bin/votes-cookie.pl>
2. Офіційний веб-сайт видавництва «Фінанси та статистика». URL: <http://www.finstat.ru/finansy.htm>.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: ukrstat.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <http://www.ebrd.com/russian>.
5. Офіційний веб-сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. URL : <http://www.uaib.com.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua>.